

[Formanden.]

beder landbrugsministeren oplyse, om han vil foranledige, at staten kan ekspropriere disse brug til en erstatning, der svarer til, hvad det vil koste at etablere et tilsvarende landbrug, plus en rimelig erstatning for ulejligheden ved at flytte.“

Medlem af folketinget Aage Fogh har meddelt mig, at han ønsker til indenrigsministeren at stille følgende spørgsmål:

„I udviklingsområderne viser en række eksempler, at u hensigtsmæssige kommunegrænser eller manglende samarbejde mellem kommunerne direkte befordrer en grundspekulation og hæmmer en hensigtsmæssig byggepolitik.

I samme område viser det sig ofte, at jorden sælges til priser, der ligger langt, langt over den værdi, jorden er vurderet til, hvorfor ministeren bedes oplyse, hvad han agter at foretage sig for at fremme samarbejdet mellem kommunerne.“

Medlem af folketinget Aage Fogh har meddelt mig, at han ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„I statsregnskabet er opført en jordbesiddelse under undervisningsministeriet. Jorden, ca. 400 tdr. land, er beliggende i Roskilde og vurderet til 400.000 kr. Da jorden spærrer fuldstændig for Roskildes naturlige udvikling, bedes ministeren oplyse; hvortil har ministeriet denne jord? Har Roskilde ytret ønske om at købe jorden? Er ministeriet villig til at sælge enten hele arealet eller en del deraf til Roskilde?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets førtkommende spørgetid.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ministeren for offentlige arbejder (*Lindberg*): Jeg skal herved for det høje ting fremsætte forslag til lov om ændringer i stats-

baneloven med henblik på en forhøjelse af statsbanernes takster.

En sådan forhøjelse må forekomme absolut nødvendig i betragtning af, at statsbanernes økonomiske driftsresultat, væsentligst som følge af meget kraftige stigninger i lønudgifterne, fra driftsåret 1960-61 til driftsåret 1961-62 blev forringet med over 52 mill. kr., nemlig fra et driftsoverskud på 29 mill. kr. til et driftsunderskud på 23,5 mill. kr., og af, at de i januar måned d. å. gennemførte takstforhøjelser på grund af senere indtrufne omkostningsstigninger ikke vil kunne bøde tilstrækkeligt på denne forværing af statsbanernes regnskabsmæssige resultat.

For indeværende driftsår må der ganske vist for indtægternes vedkommende regnes med nogen fremgang i forhold til det forudgående driftsår, fordi de nævnte takstforhøjelser kun virkede i en mindre del af driftsåret 1961-62, medens de vil virke i hele året 1962-63, men over for disse indtægtsforøgelses må der stilles meget væsentlige omkostningsforøgelses indtruffet pr. 1. april d. å. og senere, og som for et helt år er beregnet til ca. 47 mill. kr., nemlig, som det er angivet i bemærkningerne til lovforslaget, forskellige lønstigninger til i alt ca. 31 mill. kr. samt andre udgiftsstigninger til ca. 16 mill. kr.

Disse udgiftsstigninger vil ikke kunne undgås, uanset at statsbanerne fortsat gennem rationalisering bestræber sig på at formindske driftsomkostningerne.

Større besparelser er i de senere år opnået på det maskintekniske område, hvor den nu næsten afsluttede overgang fra dampdrift til dieseldrift har formindsket lokomotivpersonalets antal og reduceret brændselskontoen meget betydeligt til trods for stærkt stigende brændselspriser.

Også indstillingen af driften på visse strækninger og hel eller delvis lukning af landstationer medfører betydelige besparelser. Således er i de seneste år et stort antal landstationer lukket eller overgået til forenklet betjening; hvorved der alene på det

[Ministeren for offentlige arbejder.]

personalemæssige område er opnået en gennemsnitlig årlig besparelse på 50.000 kr. pr. station.

Indførelse af moderne, automatiske signalanlæg, fjernstyring og udveksling af manuelt betjente bomme med automatiske anlæg eller overskæringer ude af niveau har medført betydelige personalebesparelser.

For arbejdet med sporvedligeholdelse, i værkstederne og kontorerne har indførelse af moderne maskiner og metoder, tidsstudier, behandling af talrige opgaver på hullkortanlæg eller elektroniske databehandlingsanlæg, overgang til tidssvarende regnskabssystemer og mange andre forhold betydet ganske væsentlige besparelser.

Ved lovforslaget er der regnet med følgende forhøjelser:

Billetpriserne foreslås forhøjet med godt 9 pct. fra 13,2 til 14,4 øre pr. km for enkeltbilletter på 2. klasse og fra 19,8 til 21,6 øre pr. km for enkeltbilletter på 1. klasse. Dobbelbilletprisen agtes fortsat beregnet med et tillæg af 50 pct. til enkeltbilletprisen.

Priserne for månedskort, såvel til rejser mellem samtlige stationer som til rejser mellem to bestemte stationer, samt for ugekort mellem to bestemte stationer påtænkes forhøjet med ca. 10 pct. Samtidig agtes de nuværende 8 og 15 dages kort til rejser mellem samtlige stationer afskaffet og erstattet med et 10 dages kort, som formentlig i højere grad vil imødekomme behovet hos de rejsende, bl. a. fordi det efterhånden er blevet mere og mere almindeligt at kombinere en uges ferie med en frilørdag; dette kort er tænkt også gjort gyldigt til de af statsbanerne drevne bilruter.

For overførelse af biler m. v. på overfarterne foreslås taksterne hævet gennemsnitlig ca. 10 pct.; dette gælder også for lastbiler og gods på disse, hvor taksterne ikke blev ændret ved den sidste takstforhøjelse.

Banepakketaksterne agtes forhøjet med 25 øre pr. pakke og taksterne for stykgods med ca. 10 pct.

For vognladningsgodsets vedkommende vil den foreslåede forhøjelse andrage gennemsnitlig ca. 10 pct., idet den bliver noget højere for de billigste takstklasser, de mindre vægtmængder og de længste befordringsafstande og til gengæld noget lavere for de

dyreste takstklasser, de større vægtmængder og de kortere afstande.

Under forudsætning af uændret trafik er de nævnte forhøjelser beregnet til at give følgende omtrentlige merindtægter for et år:

Billetter	ca. 19,1 mill. kr.		
Abonnementskort	- 3,8	-	-
Biler m. v. på overfarter- ne	- 5,5	-	-
Banepakker	- 1,6	-	-
Stykgods	- 7,1	-	-
Vognladningsgods	- 13,1	-	-

I alt ca. 50,2 mill. kr.

Når der med de foreslåede forhøjelser sigtes mod et lidt større provenu end de foran nævnte udgiftsforøgelser på 47 mill. kr., skyldes det, at der ud over de heri inkluderede udgiftsstigninger bør tages hensyn til nogen trafikafvandring som følge af takstforhøjelser m. v.

Til de enkelte punkter i lovforslagets § 1 skal jeg ganske kort bemærke:

I pkt. 1 foreslås en forhøjelse af grundtaksterne for personbefordring i § 53, stk. 2, svarende til den foran omtalte 9 pct. forhøjelse af billetpriserne, og i pkt. 2 og 3 foreslås ændringer i § 53, stk. 8, og § 57, stk. 3, for at kunne gennemføre den omtalte forhøjelse af prisen for et månedskort mellem samtlige stationer og indførelsen af et 10 dages kort til afløsning af de nuværende 8 og 15 dages kort.

Der foreslås ikke ændringer i lovens §§ 54 og 55, fordi de nævnte forhøjelser af taksterne for stykgods og vognladningsgods samt banepakker kan gennemføres uden forhøjelse af lovens maksimumstakster.

Idet jeg sluttelig for en fuldstændigheds skyld skal gøre opmærksom på, at de foreslåede takstforhøjelser for indeværende driftsår kun vil få en meget begrænset virkning, fordi de kun vil virke i nogle måneder, afhængigt af det tidspunkt, hvor ændringerne kan gennemføres, skal jeg tillade mig at anbefale det foreliggende forslag til ændringer i statsbaneloven til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Finansministeren (Hans R. Knudsen): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring i lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v. For-